

TALEPAPIR – DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd – BUU alm. del – samrådsspørgsmål U
Titel	Elevfordeling
Målgruppe	Børne- og Undervisningsudvalget
Arrangør	Børne- og Undervisningsudvalget
Taletid	Ca. 5 minutter
Tid og sted	Den 4. juni 2020 kl. 11.15-12.15 i FT

Disposition

1. Indledning
2. Redegørelse for kommende initiativer
3. Udfordringer og mulige negative konsekvenser

1. Indledning

- Tak for at indkalde til dette samråd om børne- og elevfordeling, fordi det her er efter min mening et af de vigtigste spørgsmål, vi står over for som samfund.
- Og jeg har egentlig bare lyst til at sige helt indledningsvist, at det der med, at der er nogen der får nogle negative konsekvenser af, at vi fordeler, at der bliver jeg bare nødt til at sige, at der er børn i dag, der har utrolig negative konsekvenser hver eneste dag, fordi vi ikke fordeler.
- Altså vi skal bare huske på, at det bedste vores velfærdssamfund har at tilbyde, hvis man er vokset op i et udsat boligområde, det er nogle boliger, som middelklassen for længst har vendt ryggen til, områder hvor middelklassen ikke kunne finde på at flytte ind. Det er skoler, hvor middelklassen har flyttet deres børn for længst, fordi de ikke opfatter de skoler som gode nok.
- Så bare for at sige: der er i den grad negative konsekvenser af, at vi ikke har taget den her problemstilling lige så alvorligt som samfund, som jeg mener, at vi skal. Og derfor har det været enormt glædeligt for mig, vil jeg gerne sige, hvis man gerne må rose den tidligere regering, det tror jeg ikke, at der kommer til at være højlydte protester imod, så det gør jeg. Jeg har været enormt glad for den parallelsamfundsftale, der blev landet under den tidligere regering. Og jeg mener i den grad, at vi skal tage handsken op i forhold til at komme videre med det samme, altså i forhold til de andre områder.
- Så det der med at sige, at det ene system er fuldstændig frit for negative konsekvenser, hvis bare vi giver fuldstændig frihed, så er der ikke nogen negative konsekvenser, hvor hvis vi begynder at fordele, så er der negative konsekvenser, den køber jeg simpelthen ikke. Altså, der er ikke et system som er perfekt, og det vil sige, at der er positive og negative ting ved det ene og det andet, og der skal vi jo finde en balance i mellem på den ene side et hensyn til et fællesskab, man skal lære at kende, fordi man skal være samfundsborger og det er en del af den dannelse der foregår i vores daginstitutioner og skoler, og så på den anden side en frihed for individet. Og de to ting der, i min bedste overbevisning, der skal man passe rigtig meget på med enten at lade det ene være for dominerende eller lade det andet være for dominerende. Der skal vi faktisk helst finde et sted hen, hvor der kommer til at være en balance mellem de to hensyn. Den balance mener jeg ikke er til stede, når det er sådan, at vi har boligområder i Danmark, hvor at middelklassen simpelthen bare vender ryggen til og siger

”not in a million years, om vi vil flytte derhen” og det samme, at det bedste skoletilbud vi så kan give, det er noget som ingen andre har lyst til at gå på. Det duer simpelthen ikke.

- Så konsekvenserne af den måde vi har indrettet på nu er benhamrende hårdt for de børn, der er vokset op, altså i et udsat boligområde, og der er nogen der ind i mellem ynder at romantisere, hvordan det skulle være i udsatte boligområder. Altså, nu er jeg vokset op i en del af Danmark, hvor man skulle hilse og sige, at der er der relativt udsatte boligområder, og jeg har arbejdet i flere år ude i det udsatte boligområde, faktisk på en grillbar, for at det ikke skal være løgn, og jeg vil bare sige, at den der romantiske forestilling om, at det skulle være ”ih” og ”åh” det ene og det andet, og det er ikke fordi jeg siger, at Nye Borgerlige har den, men jeg siger bare, at det er der nogen der gør. Der er ikke noget som helst romantisk over det, det er benhamrende hårdt, det er rigtig hårde liv der leves, det er en meget lille grad af frihed og vores velfærdssamfund er utrolig dårlige til at gribe de børn, der er der. Så ja, jeg mener, at vi har nogle negative konsekvenser, som vi bliver nødt til at gøre noget ved.
- Og jeg slår mig så meget på ordet tvangsfordeling, og nu blev jeg overrasket over en position i det tidligere samråd om, at man gik ind for 100 procents koblingsprocent på fri- og privatskoler. Okay, overraskende nyt, det er fint nok, men jeg skal lige lære Nye Borgerlige at kende, så vender jeg mig efterhånden til, hvor positionerne er. Og jeg er faktisk i tvivl om Nye Borgerlige mener, at det at have skoledistrikter er et udtryk for en tvangsfordeling. Det kan jo godt være, men det mener jeg ikke. Jeg mener, at skoledistrikter er en utrolig klog måde at få balanceret forskellige hensyn til frihed på den ene side, og at man faktisk godt kan vælge at søge hen over et skoledistrikt, men omvendt også at man har fat på en fordeling. Jeg synes ikke, at man alle steder lykkes lige godt med det, men jeg synes grundmekanismen egentlig har et meget godt balancepunkt muligt i sig. Og jeg opfatter det ikke som tvang, og det er klart, at hvis det Nye Borgerlige har som udgangspunkt er, at den type af mekanismer er tvang, fordi alt hvad der ikke er 100 procent personlig frihed, det er tvang, så står vi meget forskellige steder.

2. Redegørelse for kommende initiativer

- Så vil jeg sige i forhold til initiativerne, hvor jeg bliver spurgt, om jeg vil redegøre for præcist, hvad vi kommer med: nej. Altså for hvis jeg kunne det, så ville det sådan set være blevet præsenteret i offentligheden og ikke på et samråd, og det vil sige, at vi sidder og er i gang med at arbejde på det. Jeg har et ønske om, at så bredt et flertal i Folketinget, som vi overhovedet kan slippe afsted med, skal være med til de planer, der er på det område.

- Og det vil sige, at på tværs af alle de forskellige sektorer der er, der håber jeg, at vi i meget høj grad kan finde hinanden på tværs af Folketingets partier i nogle løsninger, fordi jeg håber på, at de kan være bæredygtige hen over mange årtier, ligesom at skoledistrikterne som system har været det. Altså har været noget, der har kunnet bære igennem og være en metode, man har brugt med de frihedsgrader, der ligger i, hvordan man gør det, men omvendt også med sådan en klar retningsanvisning i forhold til noget andet, og det der så er udfordringen ved skoledistrikterne, det er, at man ikke på ryggen af skoledistrikterne, eller ikke har brugt skoledistrikterne til at bringe procentandelene langt nok ned, efter min mening, i forhold til hvor store andele af udsatte børn, der gerne må være samlet på et sted, altså jeg mener sådan set, at det er en fuldstændig urimelig start på tilværelsen, hvis det er sådan at størstedelen af de børn man går enten i institution, skole, gymnasium eller erhvervsskole sammen med, at der tager vi så dem der er allermest udsat, har allerstørst sprogproblemer, har allerstørste faglige problemer, og så propper vi dem bare ét sted hen, og så tror vi selv på, at det kan lykkes, altså it's never gonna happen.
- Derfor, efter min mening, hvis vi skal give børn og unge den bedste start på tilværelsen, så skal vi to ting med vores uddannelsessystem og daginstitutioner i øvrigt, og det er at præparere børn og unge til at være en del af det fællesskab, de kommer til at indgå i resten af deres liv, og der mener jeg, at vi som samfund har en forpligtelse til at stille dannelse til rådighed på en måde, hvor man både får en faglig dannelse, altså en faglig fundering i dansk, matematik, fysik og derudaf, på den ene side, men at vi på den anden side også danner børn og unge til at være hele samfundsborgere. Så vil jeg sige, at vi har set eksempler, og derfor også bare, at det er fuldstændig åbenlyst, hvad udfordringerne er.

3. Udfordringer og mulige negative konsekvenser

- Vi har set eksempler på daginstitutioner, hvor over 80 pct. af de indskrevne børn har bopæl i et udsat boligområde. Og det vil sige, at sandsynligheden for, at der enten er tale om børn med anden etnisk baggrund end dansk, og derfor at der tales begrænset dansk i hjemmet, og man har meget lidt fornemmelse af den danske kultur og derfor har svært ved at give ens barn det, der skal til for at kunne klare sig i samfundet, simpelthen fordi man ikke kender det så godt, fordi man er kommet hertil inden for en overskuelig fortid. Det er den ene del, og den anden del er, at dem der ikke har indvandrerbaggrund, jamen der vil der så med meget stor sandsynlighed være tale om børn, der kommer fra relativt bumlede hjemvilkår, og det mener jeg simpelthen er en opgave, vi skal løse i fællesskab med hinanden.

- I løbet af ganske få år har der så i øvrigt været en kraftig vækst i elever til privat- og friskoler. Det inkluderer også det, der bliver kaldt de muslimske friskoler, hvor elevtallet er steget fra 3.600 til 5.000 på under et årti. Og hvis man, som jeg har, har et ønske om, at vi som samfundsborgere faktisk kender hinanden på kryds og tværs, så er det jo en virkelig dårlig idé, at vi har én skoletype for Tjalfe og Anne-Lone, og så har vi en anden for Brian og Peter, og så har vi en tredje for Ahmed og Muhammed. Altså den slags skolesystem mener jeg simpelthen ikke er den rigtige måde at danne et fællesskab på som samfund. Og betyder det så, at fællesskabet skal stå over alt? Nej, det betyder, at vi skal finde nogle balancer og efter min bedste overbevisning, så er de balancer røget. Og en af grundene til, at jeg er meget glad ved, at den tidligere regering tog de initiativer på parallelsamfundsdelen, som de gjorde, det er jo fordi, at det giver mig optimisme i forhold til, at vi faktisk kan få landet nogle ting bredt. Altså, at vi får fundet de balancer mellem de forskellige hensyn, og fordi vi har forskellige grundudgangspunkter som partier, så tror jeg, at jo flere partier der er med inde omkring det bord, jo bedre får vi fundet balancerne mellem hensynet til for eksempel fællesskab på den ene side og individuel frihed på den anden side.
- På bare ti år er andelen af skoler med blandet forældreindkomst faldet markant. I 2007 var ca. to ud af fem skoler blandede, når det kom til forældrenes indkomst. Her var der ca. lige mange elever fra alle indkomstgrupper fra top til bund. I dag gælder det kun hver fjerde skole. Og det vil sige, at i forhold til at skabe et solidt, stærkt fundament under vores fællesskab og samfund og skabe en sammenhængskraft, der mener jeg, at tingene går den forkerte vej, og jeg mener, at det er dybt problematisk, at vi ikke er bedre til at give en god ramme omkring, at børnene skal blive til hele samfundsborgere, hvor vi kender hinanden på kryds og tværs. Det betyder, at rigtig mange børn i deres hverdag i for høj grad kun møder børn, der ligner dem selv. Det svækker den tillid, vi har til hinanden, og som jeg mener er et grundfundament for noget helt essentielt dansk.
- I dag er det så i højere grad sådan, at akademikerbørn går i skole med akademikerbørn, muslimske børn går i skole med muslimske børn, og bankdirektørens datter går meget sjældnere i skole med rengøringsassistentens søn end tidligere. Det mener jeg simpelthen ikke er godt for vores samfund, og det skal vi gøre noget ved. Og det vil sige, at det handler for mig overhovedet ikke om en principiel, og sådan bliver det indimellem oversat i offentligheden, så derfor siger jeg det bare ved hver eneste lejlighed jeg kan komme til: for mig er det ikke en principiel modstand mod, at der findes alternativer til den store forkromede kommunale løsning. Jeg elsker alle de sprækker vores samfund har. Jeg har selv arbejdet på en højskole. Jeg har arbejdet på et privatgymnasium. Jeg har intet

problem med de sprækker og revner, fordi jeg tror også det er der livet det leves, og samfundet bliver skabt. For mig handler det simpelthen om, at vi skal lære hinanden at kende på tværs og den balance, den er røget. Så for mig er det ikke et princip om privat eller offentligt regi. For mig er det et princip om, hvor mange går der, som ligner én selv, og hvordan kan vi gøre det bedre, end vi gør i dag.

- De store negative konsekvenser de kommer, hvis vi *ingenting* gør. De er allerede på vej, der er kommet alt for mange friskoler, hvor man kun ligner sig selv og hinanden. Det mener jeg ikke duer, og jeg mener i øvrigt også, at det heller ikke var det der var idéen med hele friskoletanken. Så jeg mener, at det er en kæmpe undladelsessynd, og det har negative konsekvenser for børn og unge, at vi ender med at have den opdeling, vi har i dag. Det bliver vi nødt til at gøre noget ved.
- Tak for ordet.